

Forfatter: Gyldenstjerne, Mogens

Titel: BREV TIL: Frederik 2. FRA: Gyldenstjerne, Mogens (1560-11-01/1560-11-07)

Citation: Gyldenstjerne, Mogens: "BREV TIL: Frederik 2. FRA: Gyldenstjerne, Mogens (1560-11-01/1560-11-07)", i *Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (2. bind)*, I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD, s. 111. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-000743146-006-shoot-L0007431460060112.pdf> (tilgået 05. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

[København, før 8. November 1560]²⁾. Mogens Gyldenstjerne til Kongen.

Han sender Efterretninger om Behandlingen af Greverne Edzard og Johan af Ostfriesland i Stockholm og om deres Afrejse derfra, om Kong Gustafs Død og Dronning Katrines Sygdom. Om Bispen af Osnabrück. Han har ladet Kong Eriks Tjener faa 4 Ankere. Efterretninger fra Lifland. Om en Skrivelse fra Johan Falckner i Amsterdam vedrørende en Skibsbygger, om en Hammersmed og en Salpetersyder. Anders Jude er kommet fra Færøerne. Der er ikke slagtet saa mange Øksne som ellers paa Københavns Slot.

Stormechttigeste etc., gyffuer ieg etters k. mt. vdy ald vnderdanighet tyl kende, at Hay Manynger, greue Essert af Ostfryslands rad oc tiener, er nu kommen af Suerig oc hyt tyl Købberhaun igar oc wor myn giest her pa slottet i aftes, oc tallet ieg met hanom om alle hande, oc huy hans herre, greffue Essert, oc greffue Johan³⁾ sa lenge haffue fortøffuet ter i Suerig, oc huor tet nu begyffuer seg met tenom, oc huor hand wor, ter k. Göstaff dode etc.

Først suaret hand meg, at dy haffue ille handellet met hans herrer oc met teris tiener, hollet tenom fenckeligen oc ille met faren, doch er dy nu pa fry føder, och greffue Essert achtter seg met 8 eller 10 clyper ouer land hiem i wyntter.

Greue lohan skulle tyl skybs fra Stockholm oc ouer tyl Liibeck, oc dy kørføster oc førsters ambasiatter⁴⁾ skulle s. 112fillles at, som haffue wert sent i Suerig oc forhandellet ten sag mellom k. Göstaf oc for ne greuer.

Lod for ne Hay Maniinger meg oc forstande, at greue lohan wylle gerne haffe draget her igemel landet oc dy ander ambassatte, tet matte tenom icke wederfares, oc sagde meg, at tersom dy kwne fynde nogene fyskerskiider eller sma skyb i søen, athe dy kunde korne ind i Blegyng i Werners¹⁾ len, ter wylle dy gøre teres beste om. Oc bad meg, at ieg wylle scryffue ter op tyl Werner, om dy kom ter tyllands, at hand wylle fly tenom fordeisse for ters pendinge, oc ieg her i lyge made wylle sa gøre, om dy hyt komme. Oc wyste ieg gerne k. mt. wyllige, om nogene af dyse for ne greffuer hyt komme, om dy skulle vdquyttes eller icke. Dy cleder, som Hay Manyng sad fangen vdy, lod hand husfogden Crystoffer²⁾ se; dy ere ille worden, store hul for knen oc albogen; tenom wyl hand føre hiem met seg.

Syger hand oc, at hand war i Stockholm, ter k. Göstaff døde³⁾. Tet holttes wel 8 dag stille, før tet gaffs obenbar tyl kende. Ieg spurde, om hand kunde formercke, ter wor stor sorig for hans dødt; ter nam hand jngen sorig fore. Dy begiinttes gestebud, gyngte met pybe oc trume natten i gemmel, oc hand fornam jngen sorig for k. der nogenstedt, før hand kom her nedt wyd landemercken; ter wor en gammel kerlyng i et hus, ten sa hand grede, men tet warde icke lenge, oc wor same kerlling drocke, ter hun hørdet, at k. wor dødt.

Sagde oc, at dronyngen⁴⁾ wor hart siug, hand drog af Stockholm, at dy trode hende icke tyl lyffues. Tet wor 3 eller 4 dag eptter sent Michels dag, hand drog af Stockholm.

s. 113Sagde hand meg oc, at ter wor wyd Sortte sø¹⁾ hart vden for portten iblant nogene stene en tyng, som stønet oc wenet seg wel i 14 dage, at tet hørdes af mange bade dag oc nat, som et siugt menske stønet: oue, owe. Byspen ter i Stockholm²⁾ wor ter oc vdy, hørdet, gaff kungen tet tyl kende, bad hanom wylle gøre penetens; da bandet k. oc lod møget ille etc.

Sender ieg etters k. mt. vnderdanigligen tuende copyer af Hay Man[ning]s leyde oc orfeyde, som hand matte gyffue, oc tet naffuen pa dy kør oc første sendebud, ter er sent tyl Suerig at handelle.

Kung Göstaff hafde sprud(!) alt, hues bysphen³⁾ af Ossenbriige haffde talle her i Danmarck om hanom; wor ter ille tylfryds met.

Sender ieg etters k. mt. et breff, som Tage⁴⁾ meg har sent etc.

Item eptter etters k. mt. scryffelsse har jeg flyt k. Erickis tiener 4 ancker⁵⁾, oc lod same karl møget jlle, men kunde ille stille hanom tyl fryds. Hand fyck pa et ner af dy største, her wor iblant ald k. mt. flode. Vden tet kand were et, da fynds her jcke ancker pa 10 skyh(!). Om folcket ma lefue, skal ieg, jnden skyben skulle segelle, fly k. mt. sa gode 4 ancker jgen, som dysse ere. Tet enne ancke(!), hand fyck, hørde tyl tet Landskrone orlogs skyb.

Ter er icke rad tyl ten stald for Fredderigborig, som e. k. mt. wylle haffuen ter stands; derfor ttør jeg inttet lade rede ten, før k. mt. ser tet selluff.

Item fyck ieg lens Monssens⁶⁾, toller af Helsyngør, scryffelsse i aftes, at hand har tallet met en skyper, som s. 114wor j Riige, som nu blyfver pa søndag 14 dage, oc syger, at grotførsten af Muskou¹⁾ har scryffuet ind i Ryge oc esket biien op oc tyl bødt at holle tenom wyd teris relygion oc alle teris pryffueleiger.

Kungen af Pollen²⁾ har lyge sa scryffuet. Kommer her en sterck wyntter oc Russen drager ter for biien, men

same skyper, dy hollen icke.

Ten vnge hermester ³⁾ lyger pa et slot, heder Dunemönde ⁴⁾, oc hand har lat henge en stor part af dy knechtte, som gaue tet slot op, ten gammel hermester ⁵⁾ bleff fangen pa.

Russen har belagt et hus icke langt fra Reffuel, heder Wytten ⁶⁾, er et af dy faste hus i landet, oc men same skyper, hand for tet oc.

(Paa en indlagt Seddel følgende:)

Jeg har fanget scryffelsse fra lohan Falckner i Ampsterdam om en skybbiiger; ten er at bekome, om hand kand fange 150 daler om aret; huad k. mt. wyllige er.

Ieg har oc bestyllet en hammersmyd vdy Danske oc bestyllet en salpettersiuder; ieg men at bekome ten, dy haffue i Meideborig ⁷⁾; hans ar er nu vde. Dysse embesmen wor her sare niittiig. Huad nu etters k. mt. wyllige er, ter retter ieg meg gerne eptter.

Anders Jude, som har befallyng pa Ferøø, er hiem kommen, syger at haffue guordt got marcket i Ampsterdam. Skyb har han lat segelle tyl Dramen eptter deller, dy gørs her oc wel behoff.

s. 115Item her er icke ner slachttet øxen i ar, som want er, huylcket ieg icke kand forlade at gyffue etters k. mt. tyl kende.

Egenh. Konc. i M. G. Priv. Ark. Konc. og Optegnelser.